

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **O.**, so sídlom v B., zastúpenej Mgr. M. K., advokátom v B., proti žalovanej **E. G.**, bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. I. Š., advokátom vo S., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Z., **o zaplatenie 1 785,34 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 12 C 15/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. decembra 2011 sp.zn. 5 Co 299/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom z 2. mája 2011 č.k. 12 C 15/2011-75 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 994,96 € s 9 % úrokmi z omeškania zo sumy 457,58 € od 25. septembra 2009 do zaplatenia s tým, že povolil žalovanej splatiť dlžnú sumu v splátkach po 50 € mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc prvou splátkou v mesiaci máj 2011 pod stratou výhody splátok. Vo zvyšnej časti úroku z omeškania návrh zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 271,39 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku do rúk právneho zástupcu žalobkyne, konanie v časti o zaplatenie 790,38 € zastavil a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Protinávrh žalovanej súd zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 51, § 488, § 559 ods. 1, § 544 ods. 1, 2, § 3 ods. 1 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh bol podaný dôvodne. Žalovaná si neplnila riadne svoje povinnosti vyplývajúce jej z uzatvorených zmlúv o pripojení a neplatila riadne a včas faktúry za hovorné a mesačné poplatky, čím žalobkyni vznikol nárok na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 457,58 €. Táto skutočnosť nebola v konaní sporná, žalovaná sa vyjadrila, že dlžnú

sumu zaplatí, ale požiadala súd o možnosť splátok. Žalobkyni však pre neplnenie si povinností z uzatvorených zmlúv vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvnej pokuty. Výška zmluvnej pokuty bola v konaní žalovanou namietaná. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej, že zmluvná pokuta dojednaná v dodatkoch k zmluvám o pripojení je neprimerane vysoká. Žalobkyňa však v časti zmluvnej pokuty svoj návrh upravila a domáhala sa od žalovanej zaplatenia zmluvnej pokuty ako rozdielu medzi akciovou a predajnou cenou telefónov a notebooku, čo je suma 537,38 € (198,80 + 149,37 + 189,21), preto súd zaviazal žalovanú zaplatiť titulom nedoplatku na zmluvnej pokute žalobkyni sumu 537,38 €. Zmluvnú pokutu v takejto výške súd nepovažoval za neprimerane vysokú, ani v rozpore s dobrými mravmi, ani za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa. Jej výška nie je ani v zjavnom nepomere s dlžnou sumou za hovorné vo výške 457,58 €. Zmluvná pokuta je sankcia majetkovej povahy, ktorá slúži na zabezpečenie záväzku medzi účastníkmi konania a bola dojednaná písomne pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Výška pokuty nie je zákonom limitovaná, nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v § 3 Občianskeho zákonníka, ktorou sú dobré mravy. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie návrhu súd konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 790,38 € zastavil a s prihliadnutím na zlú finančnú situáciu žalovanej, súd povolil žalovanej dlžnú sumu splácať v mesačných splátkach po 50 € počnúc prvou splátkou v mesiaci máj 2011 pod stratou výhody splátok. Čo sa týka úroku z omeškania, súd nepriznal žalobkyni nárok na úrok z omeškania zo zmluvnej pokuty pre rozpor s dobrými mravmi a to z toho dôvodu, že za rovnaké porušenie zmluvných podmienok, omeškania so zaplatením faktúr, postihuje žalovanú dvoma spôsobmi, jednak zmluvnou pokutou a jednak úrokom z omeškania a priznal žalobkyni 9 %-ný úrok z omeškania zo sumy 457,58 € od 25.9.2009 do zaplatenia, pričom výška úroku z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej NBS, ktorá bola v tom čase 4,5 %. Vo zvyšnej časti úroku z omeškania návrh zamietol ako nedôvodný, nakoľko medzi účastníkmi konania sa nejedná o obchodno-právny vzťah, ale zmluva o pripojení má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Protinávrh žalovanej na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 995 € súd ako nedôvodný zamietol, pretože žalovaná nevedela riadne zdôvodniť, z akých dôvodov požaduje finančné zadosťučinenie od žalobkyne a dôvod, ktorý uviedla vo svojej výpovedi na pojednávaní, že žalobkyňa jej stále vyvolávala a pýtala sa, prečo neplatí, súd nepovažoval za dostatočný, aby žalovanej priznal finančné zadosťučinenie. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Nitre rozsudkom zo 14. decembra 2011 sp.zn. 5 Co 299/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia protinávrhu žalovanej potvrdil. V časti týkajúcej sa výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 271,39 €, ako aj v časti výroku o nepriznaní trov konania žalovanej, napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd konštatoval, že si osvojil väčšinu záverov súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zamietnutia protinávrhu žalovanej a ako vecne správny v tejto časti rozsudok potvrdil. Poukázal na to, že medzi účastníkmi konania boli uzavreté tri zmluvy o pripojení, ku ktorým boli uzavreté dodatky, v ktorých okrem iného boli dohodnuté zmluvné pokuty za porušenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy zo strany žalovanej. Keďže žalovaná žalobkyni cenu poskytnutých služieb neuhradila riadne a včas, žalobkyňa ju vyzvala na zaplatenie poskytnutých elektronických komunikačných služieb vo výške 457,58 € a žalovanú upozornila, že podľa dodatkov k zmluvám o pripojení je povinná z dôvodu porušenia zmluvných povinností vyplývajúcich z predmetných dodatkov k zmluvám o pripojení a samotných zmlúv o pripojení zaplatiť zmluvnú pokutu v celkovej výške 1 327,76 € (40 000,-- Sk). Zároveň vyzvala žalovanú, aby pohľadávku pozostávajúcu z pohľadávky za poskytnuté elektronické komunikačné služby a zo zmluvnej pokuty v celkovej výške 1 785,34 € (53 785,16 Sk) uhradila najneskôr do 24.9.2009 s tým, že ak nebude pohľadávka pripísaná na účet žalobkyne najneskôr v posledný deň lehoty určenej v tomto liste, žalobkyňa v zmysle ustanovenia § 43 ods. 5 písm.b/ zák. č. 610/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov odstupuje od zmluvy o pripojení. Po späťvzátí návrhu v časti zaplatenia sumy 790,38 €, súd prvého stupňa návrhu žalobkyne vyhovel a titulom poskytnutých elektronických komunikačných služieb a zmluvnej pokuty zaviazal žalovanú zaplatiť jej sumu 994,96 € s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 457,58 € od 25.9.2009 do zaplatenia. V tejto časti je rozhodnutie právoplatné a žalovaná napadla svojím odvolaním len výrok, ktorým bol jej protinávrh zamietnutý a tiež vo výroku o trovách konania.

Proti uvedenému výroku rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie a navrhla tento rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žalovaná prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 ods. 1 f/ O.s.p. (v dovolaní nesprávne uvedený § 137 ods. 1 písm.f/ O.s.p.), pretože súd vyložil právo Európskej únie bez toho, aby predložil prejudiciálnu otázku súdnemu dvoru a jeho výklad je vecne nesprávny. Dôvodnosť dovolania odvodzovala z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.a/, b/, c/ O.s.p.

Namietala, že odvolací súd porušil jej právo na zákonný súd, pretože ide o výklad práva Európskej únie, zákonným súdom je súd členského štátu v spojení s výkladom súdneho dvora. Najmenej ak existujú pochybnosti o výklade práva Európskej únie, súd aj bez návrhu má predložiť prejudiciálnu otázku. Výkladové pravidlá k predkladaniu vecí súdnemu dvoru sú najvýstižnejšie vyjadrené v rozsudku CILFIT (C-283/81). Ďalej dovolateľka poukázala na to, že zmluvná pokuta, ktorá je predmetom rozhodovania v predmetnej právnej veci, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Žalobkyňa používaním zmluvnej pokuty napriek existujúcim právoplatným rozsudkom v iných veciach vytvára protiprávny stav. Zmluvná pokuta bola judikovaná ako neprijateľná s odôvodnením, že paušálnym spôsobom sankcionuje spotrebiteľa bez toho, aby rozlišovala intenzitu porušenia povinnosti zo strany spotrebiteľa. Ak bola dohodnutá doba viazanosti 24 mesiacov, objektívne nie je jedno, či spotrebiteľ poruší povinnosť na začiatku doby viazanosti alebo pred jej ukončením. Zmluvná pokuta 10 000,-- Sk je z objektívneho hľadiska neprimeraná, ak by zostával už len mesiac do skončenia doby viazanosti. Nie je preto rozhodujúce, ako v jej prípade vnímal súd zmluvnú pokutu z pohľadu intenzity porušenia povinnosti. Odvolací súd bez toho, aby predložil prejudiciálnu otázku na relevanciu objektívneho hľadiska, uzavrel, že žalovaná porušila povinnosť a preto je zmluvná pokuta dôvodná. Nepoužil pritom v žiadnom rozsahu právnu úpravu o súdnom prieskume neprijateľných zmluvných podmienok. V odvolaní žalovaná uviedla, že „nie je možné akceptovať zmluvnú pokutu“. Odvolací súd sa nijakým spôsobom nezmenil o spotrebiteľskom práve aj napriek tomu, že úprava neprijateľných podmienok v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka má prednosť pred všeobecnou úpravou v § 544 - § 545a Občianskeho zákonníka. Súd nesprávne vyložil moderačné ustanovenie v § 545a Občianskeho zákonníka. Znížiť je možné iba takú zmluvnú pokutu, ktorá je platná. A contrario absolútne neplatnú zmluvnú pokutu je pojmovo vylúčené znižovať, pretože v skutočnosti jej niet, s účinkami ex tunc, v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd neposúdil predmetnú vec ako spotrebiteľskú a pri rozhodovaní jej fakticky nepriznal ochranu pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a to napriek upozorneniu z jej strany, že ide o neprijateľnú podmienku právoplatne judikovanú súdom. Ak by súdy nezohľadnili objektívny pohľad v rámci súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok, mohlo by sa stať, že voči niektorým spotrebiteľom by zmluvnú podmienku zohľadnili ako neplatnú a voči iným nie. Tak by sa ani nedal naplniť cieľ smernice Rady 93/13 v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1, ktorý je o plošnom opatrení. Združenia na ochranu spotrebiteľov by ani nemohli podať zdržovacie žaloby, pretože by sa nedalo

rozlíšiť medzi spotrebiteľmi, na ktorých má ochrana dopadať a na ktorých nie. Zdržovacie žaloby podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. by sa stali obsolentnými a došlo by k porušeniu základnej zmluvy o fungovaní Európskej únie v čl. 169 o zabezpečení hospodárskych záujmov spotrebiteľov. Slovenská republika by mohla čeliť aj prípadnému priestupkovému konaniu zo strany Komisie. Odvolací súd však pomerne jasno deklaroval, že výkladový problém nemá, ale nijako nedal odpoveď na najmenej pochybnosti vnesené z jej strany a tak porušil Zmluvu, pretože nerešpektoval judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (CILFIT C-283/81). Odvolací súd okrem otázky týkajúcej sa objektívneho hľadiska pri súdnej kontrole tiež pochybil, ak bez návrhu nepredložil súdnemu dvoru aj otázku, či je slovenská úprava v časti výnimky zo zákazu viazanosti v súlade s právom Európskej únie. Vyriešenie otázky, či ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku (neprimeranú sankciu) bolo dôležité aj v rámci priebežného posúdenia na priznanie práva žalovanej na primerané finančné zadosťučinenie. Uvedené právo prichádza do úvahy nielen v prípade dokonaného protiprávneho úkonu ale aj za stavu, že ide o nekalú obchodnú praktiku spôsobilú vyvolať ujmu na strane spotrebiteľa. Žalobkyňa žalovanú žiadala na plnenie z neprimeranej sankcie. Zo svojich nárokov ubrala až v súdnom konaní. Dovolací súd si môže urobiť záver, o aké finančné čiastky neoprávnene zinkasované, či inak prijaté, musí ísť v celoštátnom meradle, ak žalobkyňa vyzýva na plnenie zo zmluvných pokút bez ohľadu na dobu do skončenia doby viazanosti. Aj ona, keby sa vôbec nebránila, tak by plnila viac, ako by mala. Žalobkyňa to však má vedieť (požiadavka odbornej starostlivosti, zákon č. 250/2007 Z.z.) a v záujme vyššej kvality života ľudí má konať s odbornou starostlivosťou. Ak tak nepostupuje, je dané aj právo na satisfakciu – primerané finančné zadosťučinenie. Na jeho výšku neexistujú žiadne predpisy a iba súd je oprávnený stanoviť jeho výšku (konštituovať nárok). Ona výšku stanovila približne vo výške zmluvnej pokuty, ktorá je neprijateľná a pre jej absolútnu neplatnosť ju z jej titulu vôbec nemala plniť. Hrozila jej reálna ujma a preto je dané jej právo podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Odvolací súd úplne podcenil aj preventívny a odradzujúci účinok práva na primerané finančné zadosťučinenie. Judikatúra by mala priznať právo aj v prípade, ak dodávateľ vezme žalobu späť z dôvodu argumentácie spotrebiteľa. Odvolací súd poukázal na potrebu presvedčivého odôvodnenia a porušenia práva účastníka v tejto súvislosti. Sám však urobil svoje rozhodnutie arbitrárnym, keď jej nároku nepriznal žiadnu relevanciu. Ona mala ujmu z telekomunikačného obťažovania na plnenie, ktoré má žalobkyňa zakázané. Ale aj to by malo stačiť, pretože sa zasahuje veľmi intenzívne do života človeka, pretože netuší, kto volá a nemôže vlastne tomu ani zabrániť. Právo na primerané finančné

zadosťučinenie by neuplatnila, ak by žalobkyňa neuplatňovala od nej plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odôvodnenie odvolacieho súdu s poukazom na neúplný protinávrh v zmysle § 79 O.s.p. je nesprávne, pretože ak nie je návrh úplný, tak aj keď účastní má advokáta, tak súd musí dodržať postup pri odstraňovaní nedostatku návrhu podľa § 43 O.s.p., skôr ako pristúpi k meritórnemu prejednaniu veci. Odôvodnenie zamietnutia žaloby pre neúplnosť návrhu preto neobstojí. Dovolateľka taktiež namietala inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci – ide o diametrálne odlišné rozhodnutie oproti skorším právoplatným rozsudkom bez vyporiadania sa s odlišným právnym názorom a nespravodlivým procesom z dôvodu absolútneho vylúčenia spotrebiteľského práva.

Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že navrhuje rozhodnúť v prospech spotrebiteľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutá zmeňujúca časť rozsudku odvolacieho súdu, ale taká časť potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku

ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Procesnú prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku žalovanej by zakladala len prípadná procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. Na vadu takejto povahy je dovolací súd povinný vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na uvedenú povinnosť sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa – a to aj vzhľadom na obsah dovolania – zaoberal tiež otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k jednej (niektorým) z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, ktoré opodstatňuje záver odvolacieho súdu, že konanie na súde nižšieho stupňa je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. Mimoriadnosť dovolania ako opravného prostriedku, ktorým možno výnimočne napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, sa prejavuje aj v tom, že jeho prípustnosť v zmysle § 237 O.s.p. je spojená výlučne len s najzávažnejšími, v ňom taxatívne vymenovanými procesnými vadami zakladajúcimi tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymenované v § 237 O.s.p.) nezakladajú prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa uvedeného ustanovenia.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. zakladá taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Ako Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol už vo viacerých svojich rozhodnutiach, pokiaľ bolo rozhodnutie súdu vydané na základe neúplne zisteného skutkového stavu, neznamená to bez ďalšieho, že je daný dôvod prípustnosti v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. O procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom, ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 53/2000. Zo spisu nevyplýva, že by žalovanej bolo odňaté niektoré z uvedených procesných práv.

Následne sa dovolací súd zaoberal otázkou existencie vady podľa § 237 písm.g/ O.s.p. v súvislosti s argumentáciou dovolateľky týkajúcou sa prerušenia konania z dôvodu položenia predbežnej otázky Súdnemu dvoru Európskych spoločenských súdov.

Podľa § 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenských súdov o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia je súd ako autoritatívny orgán rozhodujúci spory a iné právne veci povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke.

Podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú :

a/ výkladu zmlúv;

b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym orgánom a tento orgán usúdil, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa táto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcim konaní pred súdnym orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne.

V druhej vete vyššie citovaného čl. 267 ZFEÚ je zakotvená povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný, požiadať Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke nemožno vykladať absolútne, t.j. že vnútroštátny súdny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke v zmysle čl. 267 ZFEÚ.

K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 ZFEÚ sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril aj Súdny dvor Európskej únie. V rozsudku CILFIT, C-283/81, zo 6. októbra 1982 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdného dvora EÚ (ECR), str. 3415, v ktorom Súdny dvor uviedol : „Článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz článok 267 ZFEÚ) sa má vykladať v tom zmysle, že súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva, s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva (tzv. acte éclairé, obdobne vo veci Da Costa 28, 29 až 30/62 z 27. marca 1963, Zb. 61, 77, fr. znenie), alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti (tzv. acte clair), pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík

práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

Predmetom odvolacieho konania v danom prípade bola iba protižaloba žalovanej o zaplatenie 995 € a v tejto časti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Konanie o žalobe žalobkyne bolo právoplatne ukončené na súde prvého stupňa a nebolo predmetom odvolacieho konania a nie je predmetom dovolacieho konania. Riešenie žalobkyňou položenaj prejudiciálnej otázky a prerušenie konania pri posudzovaní protižaloby žalovanej nie je dôvodné. Možno uzavrieť, že žalobkyňa v dovolaní namieta nesprávne právne posúdenie nároku žalobkyne, o ktorom však bolo právoplatne rozhodnuté súdom prvého stupňa a žalovanou namietané nesprávne právne posúdenie nároku žalobkyne nemôže zakladať prípustnosť dovolania vo veci protižaloby žalovanej.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako namietala dovolateľka v podanom dovolaní, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), a dovolateľkou vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová